

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

НН інститут педагогіки і психології

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту педагогіки і психології

(підпис)

Світлана КОНДРАТЮК

(ім'я та прізвище)

« 30 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Менеджмент позашкільної освіти

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

(шифр і назва)

освітня-програма/програми Освітні, педагогічні (Позашкільна освіта)

(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією

НН інституту педагогіки і психології

« 30 » серпня 2023 р.

Голова Юлія БОНДАРЕНКО
(д.пед.н., професор)

Розробники:

Бойченко Марина Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, професор
кафедри педагогіки

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри
доктор педагогічних наук, професор

М. А. Бойченко

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Магістр	Обов'язкова/ вибіркова	
		Рік підготовки	
1-й			
Семестр			
1-й			
Лекції			
12 год.			
Практичні, семінарські			
16 год.			
Лабораторні			
Самостійна робота			
90 год.			
Консультації:			
2 год.	год.		
Вид контролю: екзамен			
Загальна кількість годин – 120			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Менеджмент позашкільної освіти» є складовою частиною циклу професійної підготовки освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» та завершальним етапом підготовки студентів до професійної педагогічної діяльності в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки.

Метою викладання навчальної дисципліни «Менеджмент позашкільної освіти» є формування в майбутніх фахівців у сфері позашкільної освіти управлінського мислення; вивчення теоретико-методологічних засад управлінської діяльності в закладі позашкільної освіти; формування загальних і професійних компетентностей, необхідних для вирішення завдання педагогічної підготовки магістрів до професійної діяльності; ознайомлення з основними напрямками розвитку сучасного менеджменту позашкільної освіти.

Завданнями навчальної дисципліни «Менеджмент позашкільної освіти» є: вивчення провідних концепцій управління; освоєння системи знань про специфіку, інноваційні методи та технології управління закладом позашкільної освіти; формування навичок створення позитивного іміджу закладу позашкільної освіти та забезпечення якості позашкільної освіти.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Менеджмент позашкільної освіти» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетентностями відповідно до освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки (Позашкільна освіта): ІК – здатність розв’язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру в галузі вищої та позашкільної освіти; ЗК 1 – здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу; ЗК 3 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 4 – здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями; ЗК 7 – здатність до міжособистісної взаємодії; ЗК 8 – здатність діяти соціально відповідально і свідомо; СК 3 – здатність враховувати різноманітність, індивідуальні особливості студентів у плануванні та реалізації освітнього процесу в закладі освіти; СК 6 – здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності; СК 8 – здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв’язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах; СК 10 – володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв’язання дослідницьких і практичних завдань освітньої та виховної діяльності в закладах вищої та позашкільної освіти; СК 12 – володіння сучасними технологіями створення безпечного виховного середовища закладу позашкільної освіти.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є опанування дисциплін «Філософія освіти», «Педагогіка та психологія вищої школи».

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Менеджмент позашкільної освіти» передбачають такі освітні і професійні компетентності, що включають здатність до: набуття знань щодо теоретичних та практичних засад менеджменту позашкільної освіти; вивчення, узагальнення та впровадження в практичну роботу інноваційних технологій менеджменту позашкільної освіти; аналізу та творчого переосмислення провідних концепцій та теоретичних моделей управління; використання сучасних методів та прийомів менеджменту позашкільної освіти; вироблення у студентів професійних орієнтирів щодо майбутньої управлінської діяльності як керівника закладу позашкільної освіти; здатність брати участь у професійних дискусіях та інтерактивних обговореннях, логічно аргументуючи власну точку зору; здатність використовувати інноваційні технології в практичній діяльності; володіння практичними способами пошуку наукової та професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, мережевих технологій, баз даних і знань; володіння дослідницькими навичками щодо вивчення актуальних проблем менеджменту позашкільної освіти; здатність розуміти високу соціальну значущість професії, відповідально та якісно виконувати професійні завдання, дотримуючись принципів професійної етики та академічної доброчесності.

<p>Результати навчання (РН)</p>	<p>РН 5 РН 6 РН 10 РН 12</p>	<p>РН 5. Організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.</p> <p>РН 6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проекти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.</p> <p>РН 10. Приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.</p> <p>РН 12. Знати основні нормативні акти й документи, які</p>
--	--	---

		регламентують організацію освітнього процесу в закладах вищої та позашкільної освіти та методики викладання педагогічних дисциплін у галузі освітніх, педагогічних наук.
--	--	--

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Студент глибоко й впевнено засвоїв весь матеріал, послідовно, логічно вірно його відтворює. Може пов'язати теоретичні та практичні сторони дисципліни, вільно відповідає на нестандартні запитання, показує знання монографічного матеріалу з питання, вірно обґрунтовує наукові поняття, володіє навичками виконання практичних завдань, виявляє вміння самостійно узагальнювати матеріал, не допускає при цьому помилки
82 – 89	Студент знає програмний матеріал, не допускає суттєвих недоліків у відповіді, може вірно використовувати теоретичні положення й володіє навичками при виконанні практичних завдань
74 – 81	
64 – 73	Студент засвоїв лише основний матеріал, але погано орієнтується в окремих положеннях, припускається помилок або неточностей у формулюваннях, порушує логіку та послідовність у викладенні програмного матеріалу та має складнощі при виконанні практичних завдань
60 – 63	
35 – 59	Студент не володіє знаннями щодо значної частини програмного матеріалу, припускається суттєвих помилок, з великими труднощами виконує практичну роботу
1 – 34	

Згідно з Положенням «Про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка» від 27.04.2020 р., можливе зарахування результатів навчання з окремої теми/тем, розділу, індивідуального завдання (контрольної роботи) чи дисципліни в цілому, здобутих за цими видами освіти. Обсяг зарахування в годинах/кредитах ECTS визначається згідно з переліком компетентностей і результатів навчання,

передбачених даною робочою програмою. Зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється відповідно до пунктів 3.6-3.9 названого Положення.

Розподіл балів
Приклад для екзамену

Поточний контроль								Разом	Сума	Підсумковий (екз.)	Загальна сума
РОЗДІЛ 1											
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 1.7	Т 1.8	56	75	25	100
Поточний контроль											
7	7	7	7	7	7	7	7				
Контроль самостійної роботи								19			
2	2	2	2	2	3	3	3				

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 1.8 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Екзамен, тести, проекти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

6. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні та практичні засади менеджменту позашкільної освіти

Тема 1.1. Управління позашкільною освітою як цілісна система (Мета та завдання управління позашкільною освітою. Функції та принципи управління позашкільною освітою. Основні компоненти системи «управління позашкільною освітою»).

Тема 1.2. Заклад позашкільної освіти як об'єкт управління (Структура закладу позашкільної освіти. Підпорядкування структурних одиниць закладу позашкільної освіти. Нормативно-правове забезпечення управління закладом позашкільної освіти. Статут закладу позашкільної освіти. Підходи до управління закладом позашкільної освіти).

Тема 1.3. Керівництво колективом закладу позашкільної освіти (Сутність і моделі організаційної поведінки. Змістові теорії мотивації. Оцінка кадрів як складова керівництва колективом закладу позашкільної освіти. Атестація педагогічних працівників закладу позашкільної освіти. Форми підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладу позашкільної освіти).

Тема 1.4. Управління розвитком закладу позашкільної освіти (Сутність управління розвитком закладу освіти. Особливості організації, керівництва і контролю в управлінні розвитком закладу позашкільної освіти).

Тема 1.5. Управління фінансовою діяльністю закладу позашкільної освіти (Матеріально-технічна база закладів позашкільної освіти. Фінансово-господарська діяльність закладу позашкільної освіти. Положення про заклад позашкільної освіти. Фінансово-економічне прогнозування діяльності закладу позашкільної освіти. Фандрайзинг в системі позашкільної освіти).

Тема 1.6. Інноваційне управління закладом позашкільної освіти (Сутність поняття інновацій. Інноваційні підходи в управлінні закладом

позашкільної освіти. Форми та методи інноваційного управління закладом позашкільної освіти).

Тема 1.7. Професійна культура керівника закладу позашкільної освіти (Поняття «професійна культура» як складне інтегративне особистісне утворення. Управлінська культура як характеристика кваліфікації керівника закладу позашкільної освіти. Професійна компетентність керівника закладу позашкільної освіти. Культура мовлення керівника закладу позашкільної освіти. Управління конфліктом як прояв рівня професійної культури керівника).

Тема 1.8. Формування позитивного іміджу закладу позашкільної освіти (Поняття іміджу закладу освіти. Шляхи та механізми формування позитивного іміджу закладу позашкільної освіти. Рейтингова система оцінки роботи закладу позашкільної освіти).

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. НАЗВА												
Тема 1.1. Управління позашкільною освітою як цілісна система	14	2	2			10						
Тема 1.2. Заклад позашкільної освіти як об'єкт управління	14	2	2			10						
Тема 1.3. Керівництво колективом закладу	13	1	2			10						

позашкільної освіти												
Тема 1.4. Управління розвитком закладу позашкільної освіти	15	1	2			12						
Тема 1.5. Управління фінансовою діяльністю закладу позашкільної освіти	15	1	2			12						
Тема 1.6. Інноваційне управління закладом позашкільної освіти	15	1	2		2	12						
Тема 1.7. Професійна культура керівника закладу позашкільної освіти	16	2	2			12						
Тема 1.8. Формування позитивного іміджу закладу позашкільної освіти	16	2	2			12						
Усього годин	120	12	16		2	90						

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Управління позашкільною освітою як цілісна система	2	
2	Заклад позашкільної освіти як об'єкт управління	2	
3	Керівництво колективом закладу позашкільної освіти	2	
4	Управління розвитком закладу позашкільної освіти	2	

5	Управління фінансовою діяльністю закладу позашкільної освіти	2	
6	Інноваційне управління закладом позашкільної освіти	2	
7	Професійна культура керівника закладу позашкільної освіти	2	
8	Формування позитивного іміджу закладу позашкільної освіти	2	
Разом		16	

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Грицан О. В. (2016). *Формування позитивного іміджу навчального закладу : методичні рекомендації*. Миколаїв: ОППО.
2. Дудкін, П. Д., Мосій, О. Б., Владимир, О. М. та ін. (Ред.) (2015). *Організаційна поведінка. Аспекти ефективного підприємництва*. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А.
3. Мармаза, О. І. (2017). *Менеджмент освітньої організації*. Харків.
4. Мосякова, І. (2021). Менеджмент у багатопрофільних закладах позашкільної освіти: питання системності управлінської діяльності керівника. *Нова педагогічна думка*, 4 (108), 141-145.
5. Мосякова, І. Ю. (2021). Закономірності та зміст освітнього менеджменту діяльності багатопрофільних закладів позашкільної освіти в умовах автономії. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*, 82, 108-113.
6. Немець, Л. М., Сегіда, К. Ю., Логвинова, М. О. (2019). *Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник*. Харків.
7. Соколенко, Т. М. (укл.) (2019). *Інноваційний менеджмент: моделювання освітніх процесів*. Слов'янськ: Вид-во Б. І. Маторіна.

Додаткові:

1. Бондар, А., Томанек, М. (2018). *Менеджмент позашкільних навчальних закладів фізкультурно-спортивного напрямку: монографія*. Бидгощ: Товариство наукової мережі спортивного права.
2. Закон України «Про освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
3. Закон України «Про позашкільну освіту». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>.
4. Концепція Нової української школи. Режим доступу: <http://zakinppo.org.ua/kabineti/kabinet-doshkilnoi-pochatkovoi-ta-inkljuzivnoi-osviti/pochatkova-osvita/320-nova-ukrainska-shkola/normativna-baza/4468-konceptsiya-novoi-ukrainskoi-shkoli-onovleno>
5. Литовченко, О. (2020). Позашкільна освіта & неформальна освіта дітей та молоді: концептуальні основи, цілі і цінності. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*, 24(1), 300-316.

6. *Матеріали, підготовлені МОН до Всеукраїнського форуму працівників позашкільної освіти 28.10.2016 р.*
7. Мелентьєв, О. Б. (2013). *Теорія і методика позашкільної освіти*. Умань: «АЛМІ».
8. *Методичні матеріали за напрямками позашкільної освіти*. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/pozashkilna-osvita/metodichni-materiali-za-napryamami-pozashkilnoyi-osviti>
9. Міленін, В. М. (2013). *Інноваційна модель виховного простору сучасного позашкільного навчального закладу*. Київ.
10. Мосякова, І. Ю. (2018). *Концептуальні основи модернізації змісту позашкільної освіти»: практико орієнтований посібник*. Київ: Педагогічна думка, Ч.1.
11. *Навчальна література в системі позашкільної освіти: Навчально-методичний посібник* (2016). Запоріжжя: КЗ «Центр туризму» ЗОР.
12. *Про затвердження переліку типів позашкільних навчальних закладів і Положення про позашкільний навчальний заклад: Постанова Кабінету міністрів України від 6 травня 2001 р. № 433*. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/433-2001-%D0%BF>.

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

Обладнання для практичних занять з курсу: «Менеджмент позашкільної освіти»: ноутбук або ПК, платформа дистанційного навчання Moodle, засоби відеозв'язку Zoom.